

Evaluatieonderzoek onderwijs en sportaanbieders

2009

Kies voor Hart en Sport

RESULTATEN EVALUATIEONDERZOEK BASISSCHOLEN

Inleiding

Het programma 'Kies voor Hart en Sport'

Lichaamsbeweging heeft een gunstige invloed op gezondheid en heeft een preventieve functie ten aanzien van hart en vaatziekten. Daarnaast is sport en bewegen gewoon hartstikke leuk om te doen en erg populair als vrijetijdsbesteding van jongeren in de leeftijd van 9-12 jaar. Het programma 'Kies voor Hart en Sport' is een sport- en gezondheidsvoorlichting- en sportkennismakingsprogramma voor kinderen van de basisschool; groepen 7 en 8.

De doelstelling van het programma 'Kies voor Hart en Sport' is geformuleerd als 'het gericht en mogelijk blijvend motiveren van kinderen om in de vrije tijd, deel te nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten in de eigen regio'. Dit deelnemen kan in georganiseerd verband bij een sportvereniging, maar ook in anders georganiseerd verband; denk aan sportscholen, fitnesscentra, skatecentra, dansscholen en buurtcentra

Doelstelling van dit onderzoek

De gebruikte lesmodules binnen Kies voor Hart en Sport zijn in 1998 ontwikkeld en nadien enigszins aangepast. De verdiepingsmodule (mod. 4) is vrij snel daarna ontwikkeld en lokaal geëvalueerd. De module 'Energiebalans en Overgewicht' (mod. 5) is in 2006 ontwikkeld, uitgebreid getest en geëvalueerd. Naast het evalueren van de lesmethode vinden gemeenten, Jump/ Nederlandse Hartstichting en Sportscaan het belangrijk om het project weer eens goed te laten beoordelen door leerkrachten die er mee werken.

Onderzoeksopzet en methoden

In overleg met enkele gemeentelijke projectleiders is een bestaande vragenlijst aangepast en uitgebreid. Vervolgens is de lijst via het internet beschikbaar gesteld en zijn scholen via dertien gemeentelijke projectleiders per e-mail uitgenodigd deel te nemen aan het onderzoek. Na drie weken hebben enkele gemeenten nog een e-mail reminder gestuurd.

Respons

In totaal zijn door 13 gemeentelijke projectleiders 322 scholen benaderd. Van 132 leerkrachten kwamen volledig ingevulde lijsten retour. Van drie scholen vulden twee leerkrachten de lijst in waardoor in totaal van 129 scholen de resultaten bekend zijn. De respons komt daarmee op 41%. Naast deze 13 gemeentelijke projecten zijn er meer gemeenten en dus scholen die met het programma Kies voor Hart en Sport werken, maar die voor dit onderzoek niet benaderd zijn. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat de mening van leerkrachten in andere gemeenten verschillen van die van de huidige respondenten.

De beoordeling van alle modules is positief waarbij vooral de lessen verzorgd door de vliegende vakleerkracht erg goed scoren. De verdiepingsmodule (voor kinderen in het tweede projectjaar) en de module vijf (Energiebalans en Overgewicht) wordt aanzienlijk minder gebruikt op de scholen.

Per vraag maakten leerkrachten van de gelegenheid gebruik hun antwoord van een opmerking te voorzien. De meest relevante reacties zijn gebundeld per module.

Module 2

- De meeste vragen / opdrachten waren aan de makkelijke kant
- Leuke opdrachten ook voor thuis
- Vorig jaar gedaan i.v.m. combinatiegroep

Module 3

- In een combinatieklas van drie groepen is het wel elk jaar veel van hetzelfde. Vandaar dat ik niet altijd alles doe

Module 3 en de vliegende vakleerkracht

- Geen les uit gegeven, deed de vakleerkracht ikzelf ben daar niet bij geweest, maar mijn duo collega
- Goede instructie en zeer gemotiveerde instructeur. Lessen zaten goed in elkaar
- De inhoud van de lessen vond ik goed. De eerste les was leuk. De tweede les vond ik hem er teveel boven opzitten en was hij te hard voor sommige kinderen, vond ik
- De kinderen vonden het theoretische gedeelte wat te lang
- Eerste les liep erg uit en dat ging ten koste van de groep die daarna gymles had. Omdat we werken met combinatiegroepen kan er misschien qua inhoud van de gastles gevarieerd worden
- Erg leuke lessen, jammer dat het dezelfde lessen waren als vorig jaar. Groep 8 vond het niet erg om de lessen nog een keer te krijgen, maar wat variatie was leuk geweest
- Goede leuke afwisselende activiteiten. Kinderen vonden het prima!
- De les was bijzonder leuk
- Ik kwam deze keer, in tegenstelling tot de vorige keren geen echt nieuwe zaken tegen
- Lekker enthousiast en wist de leerlingen goed te motiveren
- Lessen waren bijna het zelfde als andere jaren, in combinatie groep dus weinig nieuws. Teamsport en individuele sporten. Onderdeel judo duurde vrij lang en is elk jaar een onderdeel van de lessen. Dit soort lessen worden ook wel door eigen leerkracht gegeven. Tip voor de volgende keer minder algemene, gangbare lessen
- Veel geleerd als leerkracht. Kinderen waren ook erg enthousiast. Leuk! Voor herhaling vatbaar

Andere opmerkingen

- Kinderen (in xx) doen al erg veel aan sport, de school is hier altijd al een grote stimulator geweest

Randvoorwaarden project

Naast de lesmodules zijn ook andere voorwaarden belangrijk om het project te laten slagen. Zo zijn er vragen gesteld over het programmaboekje met de sportcursussen, de afstemming met de projectorganisatie (gemeente), de reacties van de kinderen en de effecten van het project.

Het programmaboekje met aanbod van sportkennismakingscursussen wordt door 86% als goed of voldoende beoordeeld. 5 respondenten (4%) hebben er geen gebruik van gemaakt en één respondent vond het boekje slecht (High-Five project), 10% niet beantwoord.

De informatie en afstemming met de projectorganisatie (veelal de gemeente) vond 89% goed of voldoende, twee vonden dit onderdeel slecht (Boskoop en High-Five), 9% niet beantwoord.

Enkele opmerkingen:

- Ik vind de organisatie in de gemeente xx (geanonimiseerd) heel goed. Wat een energie en tijd steken de begeleiders en de verenigingen er in. Petje af!
- Met name het vervoer was prima geregeld
- Wel vaak contact nodig om dingen op elkaar af te stemmen

De vraag: 'Hoe zijn overwegend de reacties van kinderen uit uw klas over de kennismakingslessen bij de sportaanbieder' gaf het volgende beeld.

Tabel 3 Overzicht beoordeling reacties kinderen op sportcursus

Beoordeling	Percentage
Enthousiast	67
Niet uitgesproken enthousiast	24
Niet beantwoord	9
Totaal	100

Leerkrachten zien derhalve veel enthousiaste kinderen. Een kwart van de kinderen reageert vrij neutraal aldus de leerkrachten. In de sportparticipatie en evaluatieonderzoeken die in veel gemeenten worden gehouden beoordelen de kinderen de cursussen veelal ook erg positief. Het gemiddelde cijfer dat ze geven aan de cursussen is vaak een ruime acht en vrijwel iedereen vindt de trainers goed (ong. 90%) en de meeste de tak van sport leuk (ong. 80%).

Enkele opmerkingen van leerkrachten:

- Bepaalde lessen vielen uit maar de leerlingen werden hier niet van op de hoogte gebracht
- De kinderen die zich opgeven zijn enthousiast. De groep van dit schooljaar was minder enthousiast dan de groep van vorig jaar. De meeste kinderen in deze groep zitten op een sport die ze leuk vinden
- De meeste kinderen zijn superenthousiast, een enkele leerling valt de gekozen sport wat tegen, maar dat is een te verwaarlozen aantal
- Dit jaar deed voor het eerst niemand mee uit mijn klas, het is wel een erg sportieve klas!
- Door weinig aanbod in xx weinig deelname
- Eerlijk gezegd weet ik dat niet eens. Er passeren te veel onderwerpen de revue om daar weer bij stil te staan
- Geen van de leerlingen heeft van deze mogelijkheden gebruik gemaakt. Reden: Men moet het dorp uit om deel te kunnen nemen en vele kinderen zitten al op een club of vereniging
- Het aantal kinderen dat al aan een sport deelneemt is groot. Je merkt dat ze dan niet snel nog ingaan op het aanbod uit het boekje, ook al is het maar 3 keer
- Het zijn weinig lessen om goed kennis te maken volgens de leerlingen
- Teleurstelling, als kinderen niet bij hun favoriete sport zijn ingedeeld

Bent u van mening dat het project kinderen helpt een sport te vinden die bij ze past? Deze vraag gaf een verdeeld beeld. 52% denkt dat het project helpt, 33% heeft hier zijn of haar twijfels over en 4% denkt van niet (10% niet beantwoord). Enkele positieve en negatieve meningen:

Positief:

- Helpt mede!
- Het leert ze wel met andere sporten kennismaken. Het project loopt in het jaar, dus overstappen naar een andere sport gebeurt pas later en is zo moeilijker te bezien
- Ik krijg van kinderen soms te horen dat ze nu definitief weten dat ze de gekozen sport gaan beoefenen. Voor ouders is de drempel om een kind te laten ruilen van sportvereniging zo ook lager geworden. De kinderen hebben voor een laag bedrag toch een aantal weken kunnen ruiken aan de nieuwe sport
- Leerlingen kiezen sporten/activiteiten die ze normaal niet snel zouden doen, vaak is dat in een andere plaats
- Leerlingen krijgen nu de kans om een sport uit te proberen. Anders is de drempel veel hoger om een keer bij die bepaalde sport te gaan kijken
- Naar mijn idee vinden kinderen het gewoon leuk om even iets anders te doen. Ik betwijfel of de kinderen de sport blijven doen die ze hebben uitgekozen. Het zou interessant zijn om dit te onderzoeken. Hoeveel kinderen blijven de sport beoefenen waarmee ze Kies voor Hart en Sport hebben kennis gemaakt
- Sommige kinderen in kleine dorpsgemeenschappen hebben een beperkte keuze en kunnen op deze manier kennis maken met een voor hun onbekende sport
- Sommige kinderen vinden na het project een sport die bij hun past. Nu kunnen ze het vrijblijvend proberen en dat vind ik een goede zaak
- Veel kinderen kiezen toch vaak een sport die bij ze in de buurt zit of populair is
- Veel kinderen sporten toch al, maar het is wel leuk dat ze nu ook iets kunnen kiezen waarbij het na een paar keer afgelopen is
- Veel kinderen zijn al lid van een sportvereniging en gebruiken de kennismaking om kennis te maken met een andere tak van sport. Ik denk dat er weinig kinderen over zullen stappen. Wel krijgen ze als het goed is er een leuke ervaring voor terug en misschien dat dit later nog wel kan zorgen voor een overstap naar een andere sport
- Vorig jaar was de opbrengst groter. De leerlingen van groep 8 deden voor de tweede keer mee. Eén leerling heeft zich maar opgegeven voor een onderdeel en is verder niet lid geworden
- Wel worden ze bewuster waarom sport goed en gezond is en wat de gevolgen kunnen zijn als je weinig tot niet sport. Niet veel kinderen hebben een sport gekozen, maar we hebben wel klassikaal aan de boekjes gewerkt en dat leverde leuke en zinvolle gesprekken op. De kinderen die een sport hebben uitgekozen waren enthousiast
- Ze kiezen vaak een sport die ze waarschijnlijk niet in de nabije toekomst zullen gaan uitoefenen meer als echte kennismaking
- Ze vinden het wel aardig om eens wat anders te doen, maar de keuze is allang gemaakt. Ze zijn al lid van verenigingen

Negatief

- Bijna alle kinderen zijn al bij een sportvereniging aangesloten
- Bijna alle leerlingen in mijn groep sportten al voor het project
- De kinderen uit deze groepen zitten meestal al op een sport en zullen dus niet zo snel veranderen
- De leerlingen beoefenen allemaal al een sport. Ze switchen niet snel naar iets anders
- De sportclubs zijn vaak verder weg (de kinderen wonen in een buitendorp, sportactiviteiten zijn vaak in de grotere kernen. Hiervoor zijn ze afhankelijk van ouders die ze willen brengen. Daardoor is het voor mij als leerkracht moeilijk te zien of ze een sport uiteindelijk niet gaan doen omdat het niet zo leuk is, of omdat de afstand te groot is
- Dit jaar hebben niet veel kinderen hiervan gebruik gemaakt
- Het hangt heel erg af van de bereidheid van de ouders om erin te investeren. Wij kunnen op school nog zoveel promoten, maar als de ouders het nut (tijd en financiën) er niet van in zien dan houdt het op. Lang niet alle ouders zijn bereid om er tijd in te steken. Dat is een probleem
- Kinderen zitten over het algemeen al op een sport
- Maar veel kinderen hebben al een sport gevonden
- De meeste leerlingen hebben al een keus gemaakt, beoefenen al een sport

Algehele beoordeling

Respondenten is de vraag voorgelegd wat ze vinden voor het project ‘Kies voor Hart en Sport’ in zijn geheel.

Tabel 4 Overzicht beoordeling Kies in zijn geheel

Beoordeling	Percentage
Heel erg leuk	33
Leuk	61
Ging wel	5
Slecht	0
Niet beoordeeld	1
Totaal	100

De respondenten zijn erg positief over het project in zijn geheel.

Enkelen gaven nog een **schriftelijke toelichting**.

- De leerlingen denken na over het nut van bewegen
- De opzet is leuk. De manier van lesgeven is persoonsafhankelijk. De inhoud van de aangeboden mogelijkheden voor de kinderen in de buurt vond ik goed
- Goed dat het voortgezet wordt
- Goede voorbereiding. Fijn dat er veel voor ons gedaan werd
- Het is altijd lastig tijd te maken om het boekje in te vullen door het al volle programma
- Het is leuk, maar lang niet alles wat er in een jaar aan de orde zou moeten komen is gebeurd, vanwege tijdgebrek
- Het komt nog weer bovenop alle dingen die al gedaan moeten worden. Heel veel kinderen uit de klas gaan naar een sportclub en bij de gym zijn we met z'n allen fanatiek aan het sporten
- Ik vind het vooral erg positief dat leerlingen kennis kunnen maken met verschillende sporten. Ik merk dat leerlingen daar erg enthousiast over zijn en dat verschillende leerlingen zich voor die bepaalde sport gaan aanmelden
- Kinderen kiezen nu toch vaak een sport waar ze anders niet bekend mee zijn

- Leerzaam en gevarieerde opdrachten
- Omdat de kinderen via de kennismakingslessen in aanraking kunnen komen met verschillende sporten. En dat zonder verplichtingen
- Omdat we met combinatiegroepen draaien is het project wel steeds het zelfde. Daarom gebruiken we ook niet elk jaar alle modules
- Vooral dat de kinderen kennis maken met verschillende sporten waar ze anders niet snel voor zouden kiezen en dat ze bewuster worden van hun levensstijl
- Vormde mooi totaal met “Scoren voor Gezondheid” en onze deelname aan het Nationaal Schoolontbijt. Ook de mogelijkheid om kennis te maken met andere soms minder voor de hand liggende sporten wordt als zeer positief ervaren

Suggesties voor verbetering

In een aantal gemeenten is dit jaar al een proef gestart waarbij kinderen zich tevens via de website kiesjesport.nl konden aanmelden voor een sportcursus. Leerkrachten is de vraag voorgelegd of ze het een goed idee vinden wanneer kinderen zich naast het inschrijf-formulier ook via het internet kunnen inschrijven. Er werden vier antwoordmogelijkheden gegeven (meerdere antwoorden mogelijk).

Tabel 5 Overzicht reacties inschrijven via het internet

Beoordeling	Aantal
Ja, goed idee scheelt me tijd	54
Ik twijfel omdat ik dan het overzicht verlies over wie zich heeft ingeschreven	19
Ik twijfel omdat de computerfaciliteiten op school niet geweldig zijn	19
Voor mij kan het blijven zoals het is, ik zie de meerwaarde van internet inschrijven niet	46
Anders	14

De meeste leerkrachten vinden het idee van inschrijven via het internet een goed idee. Daarnaast is er een grote groep voor wie het zo kan blijven als het is en een kleinere groep die twijfelt.

Enkele opmerkingen:

- Nu help je de kinderen herinneren die nog geen briefje hebben ingeleverd
- Goed voor het overzicht
- Het maakt mij niet uit, beide is prima
- Ik vind het bovenstaande een goed idee
- Is ook al via thuis gebeurd
- Ja, goed idee, maar hoe gaat het dan met de bijdrage
- Ja, maar dat kon ook al
- Maak me niet uit, sommigen hebben zich ook via internet aangemeld
- Moeten ouders dan nog wel toestemming geven
- Nu kan ik het meer stimuleren; ik heb nog niet zoveel briefjes etc.
- Of via internet, of zoals het nu is. Niet beide
- Prima, kunnen ze thuis doen
- Voordeel van aanmelding via school is dat je de kinderen er ook nog even aan kunt herinneren. Als er voor aanmelding via internet gekozen wordt dan zou ik voor één soort van aanmelding kiezen. Dus of via internet (via thuis e-mail van kinderen) of centraal

Suggesties van leerkrachten hoe kinderen die te weinig sporten/ bewegen binnen het project Kies voor Hart en Sport te motiveren zouden zijn om meer te gaan sporten/ bewegen. Deze vraag is als open vraag gesteld. 40 leerkrachten (30%) gaf een suggestie. Deze zijn gerubriceerd rondom de volgende thema's.

Ouders

- Bij kinderen die weinig sporten, bewegen hebben ouders vaak een passieve rol. Misschien dat Kies voor Hart en Sport een bijdrage kan leveren om ouders van het belang van sporten/bewegen te overtuigen
- Computeren verbieden. Informatie aan de ouders. Zij moeten vooral de leerlingen stimuleren.
- De kinderen willen vaak wel. Het zijn de ouders die afhaken. Je zult dus de ouders moeten bereiken om de sportwens van de kinderen te realiseren.
- Denk dat het een leuk project is, maar betwijfel of veel kinderen na afloop daadwerkelijk gaan sporten. Moet ook meer vanuit huis gestimuleerd worden.
- Dit is heel erg lastig, omdat deze kinderen vaak uit gezinnen komen waar ouders ook weinig bewegen. Goed voorbeeld doet goed volgen, maar als ze van thuis uit de stimulatie en het voorbeeld niet krijgen, dan is het lastig om als leerkracht deze kinderen over de streep te krijgen.
- Gewoon zo doorgaan, kinderen die niet sporten hebben daar vaak een andere reden voor. Je zou daar misschien voorlichting aan de ouders moeten geven. In de wijk bijvoorbeeld, of op ouderavonden.
- Misschien nog indringender lesmaterialen ontwikkelen waardoor kinderen meer op de consequenties op langere termijn v.w.b. hun gezondheid worden gewezen. Misschien materialen voor de ouders ontwikkelen waarin zij op hun verantwoordelijkheid v.w.b. de gezondheid van hun kind worden gewezen.
- Ouders informeren
- Voorbeeldfunctie en betrokkenheid van ouders is ook belangrijk. Je kunt het minder of weinig bewegen niet altijd op het bordje van de kinderen zelf leggen. Misschien nog eens een bepaalde introductieles organiseren waar ook ouders tezamen met hun kind(eren) aan deel kunnen nemen.

Activiteiten

- Actieve workshops buiten de gymlessen om waar iedereen aan mee kan doen.
- Als er onder schooltijd lessen aangeboden worden denk ik dat kinderen meer mee gaan doen omdat het programma buiten schooltijd al erg vol zit.
- Bezoeken van een bekende vereniging, c.q. sportmensen/atleten
- Deze kinderen, die eventueel aanwezig zijn op een school, vaker benaderen en uitnodigen om een sport te beoefenen
- Door de spelmiddagen goed te organiseren, nu liep het niet altijd zoals het hoort
- Een atletiekdag inlassen. Eerst oefenen met een trainer en als afsluiting op een atletiek baan of sportveld "echte" wedstrijden.
- Gastlessen gegeven door de betreffende verenigingen op school, of de school/groep uitnodigen bij de vereniging daardoor wordt de drempel misschien lager.
- Ik denk dat jullie in het voorjaar ook zeker iets met buitenactiviteiten kunnen doen, daardoor raken de leerlingen vaak ook erg enthousiast.
- Ik had verschillende kinderen in de klas die meegedaan hebben aan Club XL, maar die zijn met een zeer ontevreden gevoel gestopt, doordat de begeleider niet echt tactvol reageerde naar een aantal kinderen. Jammer.
- In ieder geval doorgaan met het aanbieden van sportlessen.
- Meer gastlessen met specifieke training van een bepaalde sport. Workshops onder schooltijd
- Meer laten ervaren, meer keuzes voorschotelen, trek de kinderen naar de sport toe en geef goede voorlichting aan ouders.

- Meer sportstimuleringslessen, mixtoernooien door verenigingen organiseren.
- Misschien zouden er andere sporten kunnen worden aangeboden tijdens de gymlessen gegeven door een vakleerkracht.
- Tegen een gereduceerd tarief een half jaar aan de sport laten wennen?
- Verenigingen vragen om plaatselijk contact met de scholen te zoeken. De verenigingstrainer zou een gymles kunnen verzorgen van zijn sport. De vereniging organiseert aansluitend enkele "proeflessen". Daarop kan een kind besluiten om lid te worden. Als dit in febr. mrt. gebeurt dan zit je net voor het nieuwe buitensportseizoen. Voor de binnensporten kan het echte lidmaatschap na de zomervakantie ingaan. Wij werken op deze manier al met twee verenigingen.

Overheid

- De overheid wijzen op de noodzaak meer geld voor bewegingsonderwijs (vakleerkrachten) in het primair onderwijs te stoppen.
- Hart voor Sport in het programma van het preventieplan van de gemeente xx te houden.
- Misschien door ook activiteiten in de herfst- en winterperiode aan te bieden.

Geen suggesties, Kies voor Hart en Sport is prima zo

- Dat wordt al veel gedaan door de bewustwording welke gevolgen weinig bewegen heeft voor je lichaam.
- De huidige vorm is prima!
- De school kan hier een erg belangrijke rol in spelen, de leerkrachten moeten daar dan wel achter staan.
- Dit was een prima project waarop ik geen aanvullingen kan bedenken.
- Door Kies te blijven doen en promoten, groep 7 en 8, samenwerken met GGD-arts
- Ik denk dat het aanbieden van de kennismakingslessen een goede manier is om kinderen die nog niet sporten in contact te brengen met een sport
- Ik denk dat je het net als roken aan moet pakken. Vroeger was het als je rookte was je stoer en hoorde je erbij. Die tijd is geweest. Roken is uit, het wordt duurder en het beleid strenger. Dat zou met bewegen misschien omgekeerd weer moeten. Ik denk dat de pc/tv een grote invloed hebben.
- Mijn kinderen raken er al enthousiast van
- Prima zo!
- Veel kinderen in mijn groep doen al aan sport.
- Zo doorgaan. Wellicht vaker en meer aanbieden. Sportactiviteiten organiseren. Scholen, sportclubs er bij betrekken. Aanbiedingen van verenigingen. Veel stimulans voor de kinderen nodig

RESULTATEN EVALUATIEONDERZOEK SPORTAANBIEDERS

Doelstelling van dit onderzoek

Naast het onderwijs zijn ook deelnemende sportaanbieders (sportverenigingen en commerciële sportaanbieders) benaderd om mee te werken aan een onderzoek. De onderzoeksopzet is nagenoeg vergelijkbaar. Ook de sportaanbieders zijn via de gemeentelijke contactpersonen grotendeels per e-mail uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Naast enkele meerkeuzevragen was er genoeg ruimte om aanvullende opmerkingen te plaatsen.

Respons

In totaal zijn van negen gemeentelijke projecten 48 reacties terug gekomen. 60% van de respondenten heeft vorig schooljaar ook meegewerkt aan 'Kies' een kwart dit jaar voor het eerst, 15% onbekend.

Tabel 1 Overzicht aantal reacties per project

Project	Aantal respondenten
Alblasserdam-Papendrecht *	7
Almere	1
Hardenberg	18
Hellevoetsluis	4
Lansingerland	5
Lemsterland	5
Noordoostpolder	4
Zeewolde	1
Zuidhorn	3
Totaal	48

* De sportaanbieders in Alblasserdam-Papendrecht vulden een gewijzigde korte vragenlijst schriftelijk in.

Het overgrote deel van de reacties komt uit Hardenberg.

De randvoorwaarden van het project

De 10 respondenten die de startbijeenkomst voorafgaand aan het project hebben bezocht beoordelen deze als goed (80%) of als voldoende (20%). Het programmaboekje met het aanbod van sportkennismakingscursussen wordt door 92% beoordeeld met goed (75%) of als voldoende (17%), vier respondenten geven aan het boekje nooit ontvangen te hebben. De informatie van- en afstemming met de projectorganisatie (veelal de gemeente) beoordeelt 73% met goed of voldoende. 13 respondenten beantwoorden de vraag niet of geven aan er geen gebruik van te hebben gemaakt. Op twee na beoordelen alle respondenten het project 'Kies voor Hart en Sport' in zijn geheel, als (heel erg) leuk.

Enkele opmerkingen:

- Het was een succes in Zeewolde! veel opkomst van ouders en familie die kwamen kijken. Alle deelnemertjes hebben een CD-tje met foto's en brief met aanbod om jeugdlid te worden gehad. Ook veel enthousiaste reactie's in ons gastenboek op website van deelnemertjes

- Ik had niet veel leerlingen maar ze waren wel alle 6 enthousiast en dat werkt lekker.
- Misschien wel leuk om de scholen en de sportaanbieders een keer met elkaar kennis te laten maken op een avond
- Zou ook leuk zijn voor kinderen uit de groepen 1 t/m 5

De sportlessen bij de sportaanbieder

Sportaanbieders worden uitgenodigd om een cursus te organiseren voor kinderen van de groepen (6), 7 en 8. Deze cursussen worden gepresenteerd in een programmaboekje dat via de scholen wordt verspreid. Sportaanbieders zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de lessen.

25 respondenten (61%) ontwikkelden het lesprogramma op basis van de eigen ervaringen met de doelgroep 9-13 jaar. 11 respondenten (27%) gebruikten een programma van een collega lesgever. Niemand gebruikte een voorbeeldprogramma van de eigen sportbond.

Aanvullend:

- De cursus is gegeven door inlineskate en skeelerschool NOO Nederland, waarbij Hou Streek (hulp)trainers/assistentie heeft verzorgd en Ons Genoegen de accommodatie beschikbaar heeft gesteld. Er is volledig volgens het lesprogramma van de skeelerschool gewerkt, waarbij de 1e les volledig in het teken stand van skate safe (veiligheid) en waaraan Univé een fin. bijdrage heeft geleverd.
- Door mijn opleiding als trainer B van de KNWU hebben wij heel veel informatie geleerd hoe om te gaan met kinderen enz
- Vanuit de B-jeugd hebben twee personen de trainingen aan de deelnemende kinderen verzorgt

Het aantal lessen per cursus was vrij in te vullen hoewel vaak het advies wordt gegeven de cursus uit minimaal vier à vijf lessen te laten bestaan. Het aantal lessen loopt uiteen van één kennismakingsles tot een cursus van zeven lessen. Gemiddeld bestaat de cursus uit 4,0 lessen, dit geldt voor vrijwel alle gemeenten. 93% van de kinderen reageert overwegend enthousiast over de lessen van de sportcursus. De andere 7% niet uitgesproken enthousiast (neutraal) aldus de lesgevers. Zelf zijn de lesgevers ook enthousiast. 93% vond het leuk om te doen.

Enkele opmerkingen:

- Cursus is net begonnen, kan er nog niet echt over oordelen. Pas alleen aan het eind heb je een goede indruk
- De meesten denken aan een vervolg project
- Kinderen vinden het fantastisch als ze na korte tijd baas zijn in eigen boot
- Op het moment van invullen van deze lijst zijn er nog slecht 2 van de 6 lessen gegeven en kent de cursus nagenoeg geen afvallers
- Wij kunnen maximaal 30 kinderen in 3 groepen van 10 ontvangen jaarlijks blijkt dat onze sport populair is daar de groepen goed gevuld zijn. Na de cursus bieden we een vervolgcursus aan
- Heel leuk, veel aanbod van vrijwilligers ook om te helpen onderwater en op de kant!
- Het is ieder jaar een inspanning om vrijwilligers binnen de vereniging te vinden om het project uit te voeren. Maar het heeft ook voor de vereniging een bindend element. We doen het graag
- Het plezier dat de kinderen hebben, straalt ook weer af op de instructeurs
- Ik geef al jaren scholen projecten wielrennen wij verzorgen dit met grote zorg en veiligheid
- Wij vinden het erg leuk om met kinderen bezig te zijn
- Trainers zijn wel enthousiast

De opkomst bij de cursus is overwegend goed te noemen. Op twee respondenten na geeft iedereen aan dat de opkomst redelijk constant bleef (minder dan 10% afvallers). Het aantal kinderen dat wel op de presentielijst stond (en derhalve is ingedeeld) maar niet één keer gekomen is varieert van 1 tot 9. De laatste is een uitzondering, bij het merendeel gaat het om één of twee kinderen per cursus die niet verschijnt. Daartegenover staat dat een respondent meldt dat er elke les nieuwe kinderen verschenen, uitgenodigd door vriendjes en vriendinnetjes. Op één na alle sportaanbieders hebben aan het eind van de cursus de door de gemeente beschikbaar gestelde certificaten uitgereikt. In één gemeente wordt geen certificaten verstrekt. Daar bieden sportaanbieders vaak zelf een aandenken aan.

Ook hier positieve reacties:

- In Zeewolde wel In Almere wordt dit gedaan tijdens de slotmanifestatie
- Leuk aandenken
- Mooi en doen het goed bij de jeugd
- Uitstekend
- Vielen goed in de smaak bij de kinderen
- We hebben zelf een “diploma” gemaakt en uitgereikt
- Wordt door vereniging verzorgd

90% van de sportaanbieders heeft de kinderen aan het eind van de cursus informatie over de club/ sport meegegeven en/ of een aanbod gedaan om te blijven sporten. Het aantal nieuwe leden per sportaanbieder varieert van nul tot negen. Een aantal geven expliciet aan dat de aanmelding vaak pas na de zomervakantie te verwachten valt. Soms is er nog geen zicht op omdat de cursus nog loopt. De vraag of dit aantal nieuwe leden bepalend is om volgend schooljaar weer een aanbod te organiseren levert de volgende reacties op:

Ja, aantal leden is bepalend

- Ja, 5x
- Dat wel, maar, wij willen graag kinderen aan het sporten hebben, helaas hebben wij nu een wachtlijst i.v.m. tekort aan trainers, een zeer bekend verschijnsel bij alle sporten helaas...
- Wel van belang
- Ja als er aanmeldingen zijn zullen we het zeker weer organiseren
- Ja wij doen zeker mee, ook in het belang van de vereniging wie de jeugd heft heeft de toekomst
- Ja, als er een aantal jaren geen lidmaatschappen uit voortkomen dan stoppen we er mee
- Ja, maar ook beschikbaarheid van kader

Nee, aantal nieuwe leden niet bepalend voor deelname volgend jaar

- Nee 14x
- Nee, we doen sowieso mee 3x
- Het speelt wel mee, maar we doen toch weer mee
- Nee maar het motiveert wel om weer mee te doen
- Nee, het gaat om het enthousiast maken van kinderen om te sporten
- Nee, speelt geen rol
- Nee, we doen zeker volgend jaar weer mee, door de goede ervaringen afgelopen jaar
- Nee, onze deelname is een investering voor de sporttoekomst van een aantal deelnemers
- Nee, zeer waarschijnlijk zullen we volgend jaar weer meedoen
- Niet alleen, het is goed bevallen dus indien het organisatorisch te doen is zullen we er zeker weer aan mee gaan doen!
- Niet bepalend, bekendheid is belangrijker
- Niet bepalend, maar we doen wel weer mee
- Volgend jaar willen we graag weer mee doen, met de hoop nog meer leden te krijgen
- We doen volgend jaar zeker weer mee!

De vraag of men van mening is dat Kies voor Hart en Sport kinderen helpt een sport te vinden die bij ze past wordt als volgt beantwoord.

- Bij ons is nadeel dat al veel kinderen al op een sport zitten, dus vaak is het voor de leuk om mee te doen
- Ballet of jazzdance is vrij specifiek. Als ze niet willen komen ze ook nu niet. Als ze echt willen, zitten ze allang op les. Ik heb nl in die leeftijd al veel kinderen op les
- Daar ben ik van overtuigd zeker wielrennen dat is bij onze organisatie mogelijk omdat we beschikken over heel veel materiaal
- Er zijn heel veel kinderen die al op een sport zitten, die dit doen om zomaar even te kijken omdat dit hen de leukste sport toelijkt. Ik zou een andere leeftijdscategorie kiezen, namelijk groep 3/4 van de basisscholen. Omdat deze kinderen vaak nog zoekende zijn naar een sport
- Het is een leuke manier om met een sport kennis te maken
- Ik denk dat zeker 50% al een andere sport heeft en dat blijft prefereren
- Ik denk ook dat de prijs van het doen van een sport bepalend kan zijn. Misschien is het ook handig om daar eens op in te spelen en aan te geven aan ouders/verzorgers dat er mogelijkheden zijn vanuit gemeente/ provincie voor gebruik maken subsidiepotjes
- Ik denk wel dat veel kinderen al wat oud zijn om echt te kunnen kiezen. Vaak hebben ze al een sport gekozen, en willen ze of mogen ze van hun ouders niet meer veranderen
- Ik merk de laatste paar jaar ook dat kinderen dit een leuke manier vinden om eens met een andere sport kennis te maken
- Kies voor Hart en Sport zou ook aangeboden moeten worden voor kinderen uit de groepen 1 t/m 5 in deze leeftijd moeten ze vaak nog kiezen voor een sport terwijl de oudere kinderen al op een sport zitten
- Maar de meeste kinderen hebben op die leeftijd al voor een sport gekozen
- Squash en ricochet zal in de toekomst door een aantal leerlingen zeker gespeeld worden. De huidige deelnemers doen al aan 1 of 2 sporten en moeten van hun ouders een keuze maken als ze voor een nieuwe sport kiezen. Een huidige sport moeten ze dan laten vallen
- Toch zijn er ook kinderen die van te voren al weten dat ze willen gaan tennissen
- Veel kinderen doen gelukkig al aan sport, sommigen zelfs meerderen

Anekdoten

Gevraagd naar een leuke ervaring/ anekdote leverde de volgende reacties op:

- Een meisje wilde zo graag, ze is stiekum gekomen ook al was ze uitgeloot. Ze mocht mee blijven doen
- Roeien is een sport, waarbij het soms vechten is tegen de wind. Je moet veel kracht zetten als je wilt omkeren, anders word je tegen de kant geblazen. Voor kinderen is dit altijd een spannende ervaring, maar je kunt ook heel trots zijn als het is gelukt. Het is een manier om te ontdekken hoe belangrijk teamwork is
- De kinderen krijgen heel veel zelfvertrouwen en moeten omgaan met normen en waarde
- Heel veel, zie foto's en berichtjes in gastenboek op website
- Nou leuk, wij trainen altijd buiten, 1x was het vreselijk slecht weer, ik ben door bijna alle ouders die ochtend gebeld of het doorging....
- Geen speciale leuke ervaring. Het is altijd leuk om te ervaren dat kinderen enthousiast zijn
- Sommige kinderen hadden nog nooit een baton in de handen gehad en waren hier heel verrassend heel goed mee
- Kinderen nemen spontaan anderen uit de klas mee, ook dat is een mooi en voor de club wenselijk effect
- Via de kinderen hebben zich ook ouders aangemeld
- De laatste les mochten de ouders even kijken en die vonden het erg leuk wat ik bereikt had in 4 lessen

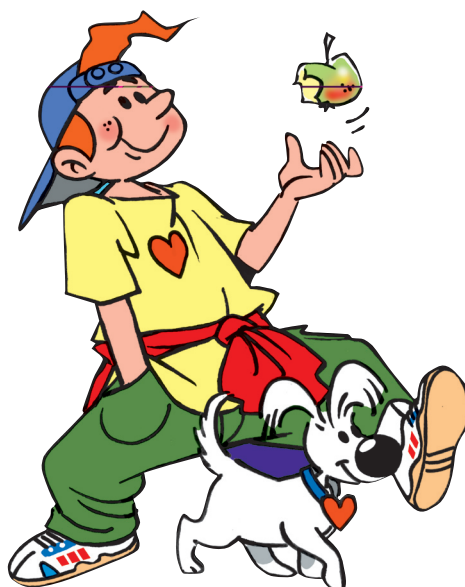
- Het allerleukste is aan het begin voor dat de cursus start worden in de keuken de bitjes (mondbeschermers) aangemeten, dat is altijd lachen. Ze blijven het bitje inhouden ook tijdens het praten
- Zelf heb ik de lessen niet gegeven, maar onze tennisleraar. Wel kan ik zeggen dat niet alleen de kinderen enthousiast zijn, maar ook de ouders. Onze ervaring leert dat na het lid worden van de kinderen ook sommige ouders lid worden

Suggesties

Suggesties van sportaanbieders om kinderen die te weinig sporten/ bewegen binnen het project Kies voor Hart en Sport te motiveren om meer te sporten/ bewegen.

- Andere doelgroep kiezen, groep 3 en 4 van de basisscholen
- De omstandigheden om het sporten heen zijn denk ik erg belangrijk. Kinderen die niet of te weinig sporten zijn vaak onzeker, dus een gezellige sfeer met een vertrouwde trainer en kinderen van gelijk niveau zijn erg belangrijk
- Deze en vergelijkbare projecten bieden de kinderen een uitgelezen kans kennis te maken met allerlei sporten. De samenwerking met scholen om ook tijdens reguliere gymlessen dit aan te bieden lijkt ook een goede optie
- Door dit soort activiteiten aan te bieden
- Door ze minimaal 6 lessen aan te bieden
- Ik denk dat het goed is om via schoolgym de kinderen met sporten bezig te laten. Door bijv. een sportvereniging een paar weken les te geven in de desbetreffende sport
- Ik denk dat het op de scholen toch nog meer gestimuleerd moet worden, en zeker een boekje uit te delen en niet digitaal dit werk niet!
- Ik denk dat in Hellevoetsluis de Stg. Push veel werk verzet om mensen aan het bewegen/ sporten te krijgen.
- In de eerste plaats moet sport (welke sport dan ook) door kinderen leuk gevonden worden. Kinderen zijn leer- en nieuwsgierig en zijn nog op 'ontdekkingsreis' Dit verklaart ook het zapedrag. Niet erg, als hij/zij de sport uiteindelijk maar vindt die het beste bij hem/haar past. Hierbij is het een utopie te veronderstellen dat er een 100% score wordt bereikt. Op middelbare schoolleeftijd worden kinderen om allerlei redenen gevoelig voor de omgeving en haken af. Op weer latere leeftijd worden mensen gevoeliger voor of komen in aanraking met aspecten als gezondheid en fitheid en worden ze er toe aangezet uiteindelijk toch maar voor langere of kortere duur te gaan sporten/bewegen. Om op jonge leeftijd te gaan en te blijven sporten, moet de activiteit dus bovenal leuk gevonden worden en is het voor een blijvende sportbeoefening goed dat men zo vroeg mogelijk (in de 'ontdekkingsperiode') met meerdere sporten in aanraking komt c.q. kennis maakt. Het begint dan ook met die uitdaging voor iedere sportvereniging
- In de gem Hellevoetsluis zijn voldoende aanbiedingen voor sportcursussen via de scholen
- Je programma aanpassen aan de wensen van de kinderen
- Kinderen enthousiast maken om te sporten, sporten moet leuk zijn en dat moet ook een reden zijn om te gaan sporten, niet omdat je móet sporten
- Kinderen willen vaak wel, maar ouders?? Als je ziet op wat voor schoenen sommigen ze naar atletiek komen... op versleten sneakers, zeer slecht voor de gewrichten
- Laat ze vooral lol krijgen in het sporten, daar ligt een grote taak voor de trainers/leiders
- Misschien een ouder-kind cursus organiseren
- Ouders bewegen hun kinderen te laten sporten, ik denk dat hier de grootste winst te behalen is
- Redenen waarom kinderen niet sporten duidelijk te krijgen en daarop in gaan spelen. Kan divers zijn: gebrek aan financiën, niet durven, te dik zijn, niet bekend met sporten vanuit thuis....

- Tijdens de uitreiking van de boekjes diverse clubs uitnodigen voor scholen om informatie te geven en te delen
- Via scholen blijven promoten de kans geven dat de scholen b.v sport lessen beschikbaar binnen de uren stel het als verplicht nummer, zodat de scholen contact zoeken met de sportverenigingen
- Vooral sporten leuk en speels houden voor die doel groep

Dit onderzoek is mede mogelijk gemaakt door bijdragen van JUMP het jeugdfonds van de Nederlandse Hartstichting en NASB het Nationaal Actieplan Sport en Beweging.

www.heartjump.nl | www.nasb.nl | www.kiesvoorhartensport.nl | www.kiesjesport.nl

Met dank aan directie en leerkrachten van het basisonderwijs, trainers en contactpersonen van sportaanbieders, gemeenten, provinciale sportservicecentra die werken met Kies voor Hart en Sport

Sportscan, Zwolle september 2009

Popovstraat 56, 8013 RK Zwolle
T. (038) 422 71 68 / E. info@sportscan.nl
www.sportscan.nl